

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่องขีดความสามารถในการชำระเงินค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินกรณีศึกษา ตำบลสระยายโสม (ตำบลขุดพืดเพ็ง) อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่ ๑,๘๐๐ ไร่ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาขีดความสามารถในการชำระเงินค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดิน ประเมินผลโครงการจัดรูปที่ดิน โดยศึกษาประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน และผลตอบแทนการผลิต และศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดิน

ข้อมูลเกษตรกรในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตำบลสระยายโสม (ตำบลขุดพืดเพ็ง) อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่ ๑,๘๐๐ ไร่ ประเภทกึ่งสมบูรณ์แบบ และนอกเขตโครงการ (อยู่ในเขตชลประทาน และมีพื้นที่ติดหรืออยู่ใกล้เขตโครงการจัดรูปที่ดิน) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสอบถาม เกณฑ์สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS และ Microsoft Office

การศึกษานี้ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ในเขตและนอกเขตโครงการจัดรูปที่ดิน เก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ (ข้อมูลปีเพาะปลูก ๒๕๕๘/๕๙) ทั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างในเขตโครงการ จำนวน ๒๘ ราย และสุ่มตัวอย่างนอกเขตโครงการ จำนวน ๒๐ ราย จากการสุ่มตัวอย่างความน่าจะเป็น ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ผลการศึกษาขีดความสามารถในการชำระเงินค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดิน (เงินคินทุน)

ผลการศึกษานี้พบว่าเกษตรกรมีรายได้สุทธิ (รายได้-รายจ่าย) (ส่วนเพิ่มขึ้น) เท่ากับ ๓,๓๓๙.๘๐ บาท/ไร่/ปี เกษตรกรสามารถจ่ายชำระหนี้ได้ในครั้งเดียว (Lump Sum) คือ ร้อยละ ๒๐ ของค่าก่อสร้าง คือ ๒,๐๖๐ บาท/ไร่/ปี ทำให้เกษตรกรเหลือเงินสุทธิหลังจากชำระหนี้ แล้ว เท่ากับ ๑,๒๗๙.๘๐ บาท/ไร่ /ปี (สูงสุด อัตราร้อยละ ๓๒.๔๒๕ ของค่าก่อสร้างก่อสร้าง) การชำระรายปี (Annual Payment) แบ่งเป็นกรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ สามารถจ่ายชำระได้ โดยที่ยังมีเงินออมสุทธิ (หลังหักค่าใช้จ่ายคินทุนแล้ว) เป็นเงินเท่ากับ ๓,๐๔๖.๔๖ บาท/ไร่/ปี (ค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรต้องผ่อนชำระรายปีจากร้อยละ ๒๐ ของค่าก่อสร้างจริง อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ ๗.๐ ระยะเวลาในการชำระหนี้ ๑๐ ปี)

กรณีที่ ๒ สามารถจ่ายชำระได้ โดยที่ยังมีเงินออมสุทธิ (หลังหักค่าใช้จ่ายคินทุนแล้ว) เป็นเงินเท่ากับ ๓,๐๗๓.๐๓ บาท/ไร่/ปี (ค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรต้องผ่อนชำระรายปีจากร้อยละ ๒๐ ของค่าก่อสร้างจริง อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ ๕ ระยะเวลาในการชำระหนี้ ๑๐ ปี)

ตารางสรุป แสดงความสามารถในการจ่ายผ่อนชำระเงินค่าคินทุนของเกษตรกรในเขตโครงการ (กรณีที่๑)

หน่วย:บาท/ไร่/ปี

รายได้สุทธิทางการเกษตร (ส่วนเพิ่มขึ้น)	ผ่อนชำระรายปี อัตราดอกเบี้ย ๗.๐% ๑๐ปี	เงินออมจากการจ่ายผ่อนชำระรายปี
๓,๓๓๙.๘๐	๒๘๓.๓๔	๓,๐๕๖.๔๖

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางสรุป แสดงความสามารถในการจ่ายผ่อนชำระเงินค่าคืนทุนของเกษตรกรในเขตโครงการ (กรณีที่๒)

หน่วย:บาท/ไร่/ปี

รายได้สุทธิทางการเกษตร (ส่วนเพิ่มขึ้น)	ผ่อนชำระรายปี อัตราดอกเบี้ย ๕% ๑๐ปี	เงินออมจากการจ่ายผ่อนชำระรายปี
๓,๓๓๙.๘๐	๒๖๖.๗๗	๓,๐๗๓.๐๓

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการประเมินโครงการจัดรูปที่ดิน

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามในเขตโครงการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ ๕๒.๘๕) อายุเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเฉลี่ย ๕๓ ปี การศึกษาสูงสุดผู้ให้ข้อมูลอยู่ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ ๖๗.๘๖) อาชีพหลักคือทำการเกษตร (ร้อยละ ๙๖.๔๓) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๔.๓๙ คน/ครัวเรือน จำนวนแรงงานที่ทำการเกษตรเฉลี่ย ๑.๗๙ คน/ครัวเรือน (คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๗ ของจำนวนครัวเรือน)

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามนอกเขตโครงการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ ๕๓.๗๖) อายุเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเท่ากับ ๕๘ ปี การศึกษาสูงสุดผู้ให้ข้อมูลอยู่ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ ๘๐.๐๐) อาชีพหลักคือทำการเกษตร ร้อยละ ๑๐๐ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๓.๘๕ คน/ครัวเรือน จำนวนแรงงานที่ทำการเกษตรเฉลี่ย ๑.๙๕ คน/ครัวเรือน (คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖๕ ของจำนวนครัวเรือน)

ข้อมูลการเกษตรในเขตโครงการ พื้นที่ทำเกษตร ๒๕.๖๙ ไร่/ครัวเรือน อัตราการใช้ที่ดินร้อยละ ๑๐๐ ส่วนมากปลูกอ้อย ๒๓.๕๔ ไร่/ครัวเรือน และทำนา ๒.๑๕ ไร่/ครัวเรือน และข้อมูลการเกษตรนอกเขตโครงการ พื้นที่ทำเกษตร ๒๙.๐๔ ไร่/ครัวเรือน อัตราการใช้ที่ดินร้อยละ ๑๐๐ ทำนาทั้งหมด ๒๙.๐๔ ไร่/ครัวเรือน

การปลูกอ้อยในเขตโครงการ ต้นทุนต่อไร่ ๕,๗๘๕.๖๖ บาท ต้นทุนรวมต่อฮีโลกรัม ๐.๕๑ บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑๑,๒๗๕.๓๓ กิโลกรัม ราคาขายได้ของเกษตรกร ๐.๕๑ บาท/กิโลกรัม รายได้การปลูกอ้อยต่อปี ๘,๙๐๗.๕๑ บาท/ไร่ รายได้สุทธิต่อไร่ ๓,๑๒๑.๘๕ บาท รายได้สุทธิต่อฮีโลกรัม ๐.๒๘ บาท

การปลูกข้าว (นาปี) ในเขตโครงการ ต้นทุนต่อไร่ ๓,๑๘๐.๒๙ บาท ต้นทุนรวมต่อฮีโลกรัม ๔.๓๖ บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๗๒๙.๖๗ กิโลกรัม ราคาขายได้ของเกษตรกร ๖.๔๔ บาท/กิโลกรัม รายได้การปลูกข้าวต่อปี ๔,๖๙๙.๐๗ บาท/ไร่ (รายได้สุทธิต่อไร่ ๑,๕๑๘.๗๘ บาท / รายได้สุทธิต่อฮีโลกรัม ๒.๐๘ บาท)

การปลูกข้าว (นาปี) นอกเขตโครงการ ต้นทุนต่อไร่ ๓,๔๑๕.๖๖ บาท ต้นทุนรวมต่อฮีโลกรัม ๔.๗๓ บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๗๒๒.๒๘ กิโลกรัม ราคาขายได้ของเกษตรกร ๖.๕๓ บาท/กิโลกรัม รายได้การปลูกข้าวต่อปี ๔,๗๑๖.๔๙ บาท/ไร่ (รายได้สุทธิต่อไร่ ๑,๓๐๐.๘๓ บาท / รายได้สุทธิต่อฮีโลกรัม ๑.๘๐ บาท)

ผลการศึกษากการปลูกข้าว (นาปี) ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปีเพาะปลูก ๒๕๕๘/๕๙ ต้นทุนรวมต่อไร่ ๔,๗๘๗.๑๐ บาท ต้นทุนรวมต่อฮีโลกรัม ๖.๕๘ บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๗๒๘ กิโลกรัม ราคาขายได้ของเกษตรกร ๙.๑๖ บาท/กิโลกรัม รายได้การปลูกข้าวต่อปี ๖,๖๖๘.๔๘ บาท/ไร่ (รายได้สุทธิต่อไร่ ๑,๘๘๑.๓๘ บาท / รายได้สุทธิต่อฮีโลกรัม ๒.๕๘ บาท)

ผลการศึกษา ผลผลิตข้าวในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน ของสำนักของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปีเพาะปลูก ๒๕๕๘/๕๙

๑. ในเขตชลประทานผลผลิตที่ได้รับ (นาปี) ๕๔๐ กิโลกรัมต่อไร่

๒. นอกเขตชลประทานผลผลิตที่ได้รับ (นาปี) ๓๖๙ กิโลกรัมต่อไร่

รายได้จากแหล่งอื่นๆ ของเกษตรกรในเขตโครงการ พบว่า มีรายได้จากการขายของชำ ร้อยละ ๒๑.๔๓ รายได้จากการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงหมู เลี้ยงกึ่ง และเย็บผ้าโหล เท่ากัน ร้อยละ ๓.๕๗ และไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นๆ ร้อยละ ๖๔.๒๙ ส่วนรายได้จากแหล่งอื่นๆ ของเกษตรกรนอกเขตโครงการ พบว่า รายได้จากการทำขนม ร้อยละ ๕ และไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นๆ ร้อยละ ๙๕.๐

เงินออมและหนี้สิน ในเขตโครงการ มีเงินออม ร้อยละ ๓๕.๗๑ ไม่มีเงินให้กู้ ร้อยละ ๑๐๐ หนี้สินทั้งหมด (หนี้สินคงค้างเก่า+หนี้สินใหม่ในปีเพาะปลูกนี้) เฉลี่ย ๑๒๑,๑๒๕ บาทต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ มีหนี้ค้างปีก่อน ร้อยละ ๕๓.๕๗ แหล่งที่กู้ในระบบ ร้อยละ ๑๐๐ สาเหตุการค้างปีก่อนเพราะยังไม่ถึงกำหนดชำระและรอขายผลผลิต ร้อยละ ๑๐๐ สำหรับหนี้สินกู้ใหม่ มีกู้ใหม่ ร้อยละ ๓๙.๒๙ แหล่งที่กู้ในระบบ ร้อยละ ๑๐๐ กู้จากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ ๘๑.๘๒ และจาก ธ.ก.ส. ร้อยละ ๑๘.๑๘ วัตถุประสงค์การกู้ คือนำไปปลูกพืช ร้อยละ ๑๐๐ ระยะเวลาการกู้ คือมากกว่า ๓ ปี ร้อยละ ๕๔.๕๕ และเวลา ๑-๓ ปี ร้อยละ ๒๗.๒๗ และภายใน ๑ ปี ร้อยละ ๑๘.๑๘ การนำเงินกู้ไปใช้ตรงวัตถุประสงค์ ร้อยละ ๑๐๐ การค้างชำระปีนี้ยังไม่ถึงกำหนดชำระและรอขายผลผลิต ร้อยละ ๑๐๐

เงินออมและหนี้สิน นอกเขตโครงการ มีเงินออม ร้อยละ ๕๕.๐ ไม่มีเงินให้กู้ ร้อยละ ๑๐๐ หนี้สินทั้งหมด(หนี้สินคงค้างเก่า+หนี้สินใหม่ในปีเพาะปลูกนี้) เฉลี่ย ๑๓๐,๒๗๗ บาทต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ มีหนี้ค้างปีก่อน ร้อยละ ๘๕.๐ แหล่งที่กู้ในระบบ ร้อยละ ๑๐๐ สาเหตุการค้างปีก่อน เพราะยังไม่ถึงกำหนดชำระและรอขายผลผลิต ร้อยละ ๑๐๐ สำหรับหนี้สินกู้ใหม่ มีกู้ใหม่ ร้อยละ ๕๐ แหล่งที่กู้ในระบบ ร้อยละ ๑๐๐ กู้จากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ ๔๐.๐ จาก ธ.ก.ส. ร้อยละ ๓๐ จากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ ๒๐ และจากกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ ๑๐ วัตถุประสงค์ในการกู้ คือปลูกพืช ร้อยละ ๘๐ และซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์การเกษตร ร้อยละ ๒๐ ระยะเวลาการกู้ ภายใน ๑ ปี ร้อยละ ๗๐ เวลา ๑-๓ ปี ร้อยละ ๒๐ และมากกว่า ๓ ปี ร้อยละ ๑๐ การนำเงินกู้ไปใช้ตรงวัตถุประสงค์ ร้อยละ ๑๐๐ การค้างชำระปีนี้ คือ ยังไม่ถึงกำหนดชำระและรอขายผลผลิต ร้อยละ ๑๐๐ ตามลำดับ

ครัวเรือนได้รับสื่อโฆษณาในการทำเกษตร ในเขตโครงการ ได้รับประโยชน์จากสื่อโฆษณาในการทำเกษตร ร้อยละ ๘๙.๒๙ และนอกเขตโครงการ ได้รับประโยชน์จากสื่อโฆษณาในการทำเกษตร ร้อยละ ๗๕

สภาพดินของเกษตรกร ในเขตโครงการ สภาพดินมีความสมบูรณ์ ร้อยละ ๖๗.๘๖ ส่วนสภาพดินของเกษตรกร นอกเขตโครงการ สภาพดินมีความสมบูรณ์ ร้อยละ ๖๕

สภาพการรับน้ำของเกษตรกรในเขตโครงการ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) รับน้ำจากคูส่งน้ำจัดรูปที่ดิน ร้อยละ ๑๐๐รับน้ำฝนอย่างเดียว ร้อยละ ๔๒.๘๖ รับน้ำคลองธรรมชาติ ร้อยละ ๒๑.๔๓ และรับน้ำบ่อบาดาล ร้อยละ ๓.๕๗ ตามลำดับ

สภาพการรับน้ำของเกษตรกรนอกเขตโครงการ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) รับน้ำจากน้ำฝนอย่างเดียว ร้อยละ ๘๐ รับน้ำจากคลองธรรมชาติ ร้อยละ ๔๕ และรับน้ำจากบ่อบาดาล ร้อยละ ๕ ตามลำดับ

อัตราการใช้พื้นที่ที่ได้รับน้ำในเขตโครงการจัดรูปที่ดินร้อยละ ๙๑.๔๗ และอัตราการใช้พื้นที่ที่ได้รับน้ำนอกเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ร้อยละ ๘๑.๗๔ ตามลำดับวิธีแก้ไขเมื่อการรับน้ำไม่พอ ของเกษตรกรในเขตโครงการ สูบน้ำจากคลองชลประทานสายใหญ่ ร้อยละ ๓๙.๒๙ สูบน้ำจากหนอง/บึง/คลองธรรมชาติ ร้อยละ ๒๑.๔๓ สูบน้ำจากคุระบายน้ำจัดรูป ร้อยละ ๑๐.๗๑ และหยุดรอรับน้ำ ร้อยละ ๓.๕๗ ตามลำดับวิธีแก้ไขเมื่อการรับน้ำไม่

พอในแปลงของเกษตรกรนอกเขตโครงการ สูบน้ำจากหนอง/บึง/คลองธรรมชาติ ร้อยละ ๒๑.๔๓ และสูบน้ำจากคลองชลประทานสายใหญ่ ร้อยละ ๑๕ สูบน้ำจากบ่อบาดาลร้อยละ ๕ตามลำดับ

ภาพรวมทั้งปีของการระบายน้ำในแปลงของเกษตรกร ในเขตโครงการ มีปัญหา ร้อยละ ๒๑.๔๓ ส่วนภาพรวมทั้งปีของการระบายน้ำในแปลงของเกษตรกร นอกเขตโครงการ มีปัญหา ร้อยละ ๒๕

ปัญหาการระบายน้ำในแปลงของเกษตรกร ในเขตโครงการ ปัญหาการระบายน้ำที่เงินร้อยละ ๗.๑๔ มีปัญหาในการระบายน้ำผ่านแปลงนาคนอื่น ปัญหาน้ำหนุ่นสูงมีปัญหามีคู/ทางระบายน้ำและประตูสูงกว่าคูส่งน้ำเท่ากันเฉลี่ย ร้อยละ ๓.๕๗ ตามลำดับส่วนปัญหาการระบายน้ำในแปลงของเกษตรกรนอกเขตโครงการ มีปัญหาไม่มีคู/ทางระบายน้ำ ร้อยละ ๑๕ และมีปัญหาในการระบายน้ำผ่านแปลงนาคนอื่นร้อยละ ๑๐ ตามลำดับ

การจ้างแรงงานในการทำการเกษตร ในเขตโครงการ พบว่าหาแรงงานยาก ร้อยละ ๓๙.๒๙ ส่วนการจ้างแรงงานในการทำการเกษตร นอกเขตโครงการ พบว่าหาแรงงานยาก ร้อยละ ๑๕

การคิดเปลี่ยนอาชีพจากเกษตรกรเป็นอาชีพอื่นของครัวเรือน ในเขตโครงการไม่คิดเปลี่ยนอาชีพ ร้อยละ ๙๒.๘๖ และนอกเขตโครงการ พบว่าเกษตรกรไม่คิดเปลี่ยนอาชีพ ร้อยละ ๑๐๐

ตารางสรุป แสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างในเขตและนอกเขตโครงการฯ

ตัวชี้วัด	หน่วย	ในเขต	นอกเขต	ความแตกต่าง
๑. อัตราการใช้ที่ดิน	ร้อยละ	๑๐๐	๑๐๐	๐
๒. ผลผลิต				
อ้อย	กิโลกรัมต่อไร่	๑๑,๒๗๕.๓๓	-	NA
ข้าวนาปี	กิโลกรัมต่อไร่	๗๒๙.๖๗	๗๒๒.๒๘	๗.๓๙
๓. ต้นทุน				
อ้อย	กิโลกรัมต่อไร่	๐.๕๑	-	NA
ข้าวนาปี	กิโลกรัมต่อไร่	๔.๓๖	๔.๗๓	-๐.๓๗
๔. รายได้สุทธิ				
อ้อย	บาทต่อไร่	๓,๑๒๑.๘๕	-	NA
ข้าวนาปี	บาทต่อไร่	๑,๕๑๘.๗๘	๑,๓๐๐.๘๓	๒๑๗.๙๕
๕. รายได้สุทธิ				
อ้อย	บาทต่อกก.	๐.๒๘	-	NA
ข้าวนาปี	บาทต่อกก.	๒.๐๘	๑.๘๐	๐.๒๘

หมายเหตุ NA หมายถึง เปรียบเทียบกันไม่ได้

กก. หมายถึง กิโลกรัม

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากผลการศึกษาของเกษตรกรที่มีต่องานก่อสร้างจัดรูปที่ดิน พบว่างานจัดรูปที่ดินเป็นการดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลง เพื่อเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต โดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางแผนจัดรูปที่ดินเสียใหม่ การจัดระบบชลประทาน และการระบายน้ำ การจัดสร้างถนน หรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน การบำรุงดิน การวางแผน การผลิตและการจำหน่ายผลิตผลการเกษตร รวมตลอดถึงการแลกเปลี่ยน การโอน การรับโอน สิทธิในที่ดิน การให้เช่าซื้อที่ดิน และการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดิน ตลอดจนการจัดเขตที่ดินสำหรับอยู่อาศัย เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและเข้าไปถึงพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร สำหรับการทำการเกษตร งานก่อสร้างจัดรูปที่ดินมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพงานก่อสร้างในแต่ละโครงการ เพื่อสร้างมาตรฐานการดำเนินงานให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจสูงสุดของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ถือเป็นการประชุมสัมมนาหน่วยงานให้เป็นที่รู้จักของสังคม และประการสำคัญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรตลอดเวลาในระหว่างทำการก่อสร้าง และต้องให้ความสำคัญกับการควบคุมดูแลและตรวจสอบงานก่อสร้างเป็นพิเศษ ซึ่งงานก่อสร้าง ในแต่ละครั้งถือเป็นหน้าตาของหน่วยงาน หากดำเนินการไปแล้วผลผลิตและผลลัพธ์ไม่เป็นที่ยอมรับ ของเกษตรกรแล้วนั้นทุกคนในหน่วยงานต้องร่วมกันรับผิดชอบและแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน และก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นอันจะส่งผลกระทบยาวให้กับเกษตรกรได้ต่อไปในอนาคต ผู้ศึกษาจึงขอแนะนำดังต่อไปนี้

๑.ด้านการเก็บข้อมูล

๑.๑ ตัวอย่างในเขตโครงการ ๒๘ ราย และนอกโครงการ ๒๐ ราย ควรจะมากกว่า ๓๐ ราย เพื่อใช้ในการอ้างอิงทางสถิติ (F-test)

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างในเขตโครงการ (อำเภออุ้มทอง) และนอกเขตโครงการ (อำเภอเดิมบางนางบวช) (กำลังจะจัดรูปที่ดิน) เป็นคนละอำเภอ ซึ่งจากผลการศึกษาจะมีผลดี คือ ในเขตโครงการ (อำเภออุ้มทอง) ปลูกอ้อย และข้าว ส่วนนอกเขตโครงการ (อำเภอเดิมบางนางบวช) ปลูกข้าวอย่างเดียว ทำให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนในเรื่องรายได้จากการปลูกพืช แต่ที่ควรจะเป็นควรเป็นพืชชนิดเดียวกัน เช่น อ้อยกับอ้อย หรือ ข้าวกับข้าว แต่ถ้าเป็นการเก็บข้อมูลก่อนและหลังโครงการ (กลุ่มตัวอย่างชุดเดียวกัน) จะปลูกพืชอะไรก็ได้สามารถเปรียบเทียบได้หมด

๒.ด้านการจ่ายเงินคืนทุน

เกษตรกรสามารถจ่ายค่าเงินคืนทุนในการก่อสร้างได้ในครั้งเดียว และยังมีเงินเหลือเก็บเท่ากับ ๑,๒๗๙.๘๐ บาท/ไร่/ปี แต่ถ้าเกษตรกรเลือกผ่อนจ่ายชำระรายปี (เกษตรกรชำระเงิน เท่ากับ ร้อยละ ๒๐ ของค่าก่อสร้าง และคิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ ๕ ปลอดหนี้ ๒ปีแรก ผ่อนชำระเป็นจำนวน ๑๐ ปีๆ ละ ๒๖๖.๗๗ บาท/ไร่/ปี) จะทำให้เกษตรกรเสียค่าดอกเบี้ยและทำให้เสียโอกาสในการนำเงินไปทำกิจกรรมอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์

๓.ด้านการพัฒนาในพื้นที่ขอนำเสนอแผนดำเนินการ ๗ แผน ดังนี้

๓.๑ แผนปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารโครงการ

สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด ทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้จัดการโครงการ (Project Manager) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลัก จึงจำเป็นต้องทำแผนการพัฒนา (ยุทธศาสตร์การพัฒนา) ในรูปแบบเชิงบูรณาการ (Integrated Plans) ทั้งนี้ต้องให้ความสำคัญกับคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ที่สุทธวมถึง

คณะกรรมการระดับจังหวัดต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงแผนงานและแผนเงินในระดับพื้นที่ (Area Approach) เช่น งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แผนการร่วมมือ ประสาน และส่งเสริมความรู้ให้กับเกษตรกรโดยผ่านศูนย์เรียนรู้ ๘๘๒ ศูนย์ ศูนย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) และศูนย์การเรียนรู้ในเขตจัดรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี (ใกล้กับพื้นที่โครงการมากที่สุด) โดยอาจมีรูปแบบการทำเกษตรในเชิงพื้นที่ตามความเหมาะสมของชนิดพืช (Zoning) การทำไร่นาสวนผสม โดยเฉพาะเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการร่วมมือ ประสาน และส่งเสริมความรู้ให้กับเกษตรกรในการลดต้นทุน การรวมกลุ่ม การรวมพื้นที่เป็นแปลงขนาดใหญ่ (เกษตรแปลงใหญ่)

แผนการร่วมมือ ประสาน ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพ เกษตร เช่น ปรากฏการณ์ชาวนา เกษตรกรรุ่นใหม่ ให้มีกิจกรรมและให้การยอมรับในพื้นที่

๓.๒ แผนปรับปรุงการผลิต

พื้นที่การเกษตรปลูกอ้อยและปลูกข้าว ซึ่งเป็นไปตามแผนที่ฐานข้อมูลการเกษตร (Agri-Map) ดังนั้นทางการควรมุ่งเน้นให้ความรู้ผ่านการฝึกอบรม และ/หรือประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่ดูแลเรื่อง พันธุ์อ้อยและข้าวอย่างใกล้ชิด เช่น ผ่านศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวในพื้นที่และสนับสนุนกลุ่มพันธุ์ข้าวดีในท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งเพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากที่สุด

แผนการร่วมมือ ประสาน และส่งเสริมการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง หรือแก้งข้าว (นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ, อธิบดีกรมชลประทาน, ๒๕๕๘) เป็นการช่วยลดการใช้น้ำ พร้อมทั้งยังช่วยลดต้นทุน ในการปุ๋ย สารเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งทำให้คุณภาพข้าวดีขึ้น ทำให้เพิ่มปริมาณผลผลิตสูงขึ้น ทำให้เยาวชนรุ่นหลังหันมาสนใจทำนามากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการลดการแย่งใช้น้ำในคูคลอง

๓.๓ แผนการปรับปรุงบำรุงดิน

แผนนี้ทางเจ้าของโครงการ (สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด) ประสานกับกรมพัฒนาที่ดินที่ประจำจังหวัดนั้นๆ(หมอดิน)เพื่อนำดินไปตรวจ ทำให้สามารถเพิ่มธาตุอาหารในดินได้ถูกต้อง แนะนำให้เกษตรกรลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีให้น้อยลง อาจเป็นการส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เอง/ปุ๋ยอัดเม็ด รวมถึงการทำปุ๋ยหมัก/อินทรีย์/ปุ๋ยพืชสดต่างๆ เป็นต้น

๓.๔ แผนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงานภาครัฐ

แผนนี้ถือเป็นแผนที่มีความสำคัญมาก ทำให้งานจัดรูปที่ดินมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้ผู้นำ ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานของการก่อสร้าง เพื่อให้เกิดการก่อสร้างที่เป็น ประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเอง

๓.๕. แผนปรับปรุง/จัดตั้งองค์กรให้เข้มแข็ง

การส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มในทุกรูปแบบ เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มแม่บ้าน/สตรี กลุ่มทำนา กลุ่มปัจจัยการผลิต กลุ่มยุวเกษตรกร ยุวจัดรูปที่ดิน หรือกลุ่มอาสาสมัครจัดรูปที่ดิน เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาเกษตรในพื้นที่ และสร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่เพื่อให้เป็นมิตรกับภาครัฐ ก่อให้เกิด ประโยชน์ในการพัฒนาเกษตรในระยะยาวต่อไป

๓.๖ แผนปรับปรุงพื้นที่ก่อสร้างงานจัดรูปที่ดิน

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดเข้าพื้นที่โครงการเพื่อนำปัญหาต่างๆที่พบในพื้นที่ โครงการ โดยใช้วิธีการมีส่วนร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ทำให้เกิดการยอมรับในพื้นที่ และนำปัญหาในบางส่วน ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ส่งให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต่อไป

๓.๗ แผนบริหารถ่ายโอนภารกิจในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดิน
เมื่อมีการจัดรูปที่ดินเสร็จแล้วก็ดำเนินการส่งมอบภารกิจในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่
ให้กับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อไป